

Broedvogels van SNL-objecten in Gelderland in 2025

**André van Kleunen met medewerking van Vincent de Boer, Nicole
Rijsemus, Piet Schermerhorn, Harvey van Diek, Christian Brinkman, Jelle
Abma en Jan Schoppers**

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland 2025

Citeren als: Van Kleunen. 2025. Broedvogels van SNL-objecten in Gelderland in 2025. Sovon-rapport 2025/88. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Foto's: Nicole Rijsemus (omslag)

ISSN-nr: 2212 5027

Sovon Vogelonderzoek Nederland
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen

E-mail: info@sovon.nl

Website: www.sovon.nl

Type informatie	Omschrijving/status	Datum
Versie	definitief	4-11-25
Inhoudelijke toets	Thijs Glastra	5-11-25
Vrijgave na conceptversie	Jeroen Kusters	30-10-25
Vrijgave na definitieve versie	Jacintha van Dijk	8-11-25

Dit rapport is samengesteld in opdracht van de provincie Gelderland

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	6
2 Werkwijze en omstandigheden in 2025	10
2.1 Voorbereiding	10
2.2 Veldwerk	10
2.3 Interpretatie	10
2.4 Weersomstandigheden	11
2.5 Afwijkingen	11
3 Gelderse Vallei-zuid	12
3.1 Gebiedsbeschrijving	12
3.2 Veldwerk	13
3.3 Resultaten	13
4 Ermelo	16
4.1 Gebiedsbeschrijving	16
4.2 Veldwerk	16
4.3 Resultaten	16
5 Papen-, Gras- en Markendal	18
5.1 Gebiedsbeschrijving	18
5.2 Veldwerk	19
5.3 Resultaten	19
6 Stedelijk Arcadië	21
6.1 Gebiedsbeschrijving	21
6.2 Veldwerk	21
6.3 Resultaten	21
7 De Weteringen	23
7.1 Gebiedsbeschrijving	23
7.2 Veldwerk	25
7.3 Resultaten	25
8 De Panden 2 tm 5	27
8.1 Gebiedsbeschrijving	27
8.2 Veldwerk	27
8.3 Resultaten	28
9 De Nederrijn-Meinerswijk	29
9.1 Gebiedsbeschrijving	29
9.2 Veldwerk	29
9.3 Resultaten	29

10 De Waal boven de Knodsenburg.....	31
10.1 Gebiedsbeschrijving	31
10.2 Veldwerk	31
10.3 Resultaten	31
11 De Waal Dodewaard-zijde.....	33
11.1 Gebiedsbeschrijving	33
11.2 Veldwerk	33
11.3 Resultaten	34
12 De Waal Deest-zijde	35
12.1 Gebiedsbeschrijving	35
12.2 Veldwerk	35
12.3 Resultaten	35
13 De Waal Ophemert-zijde.....	37
13.1 Gebiedsbeschrijving	37
13.2 Veldwerk	37
13.3 Resultaten	37
14 De Waal Heerewaarden-zijde	39
14.1 Gebiedsbeschrijving	39
14.2 Veldwerk	39
14.3 Resultaten	40
15 De Waal beneden Zaltbommel.....	42
15.1 Gebiedsbeschrijving	42
15.2 Veldwerk	42
15.3 Resultaten	42
16 Warnsveld.....	45
16.1 Gebiedsbeschrijving	45
16.2 Veldwerk	45
16.3 Resultaten	46
17 Sinderen.....	48
17.1 Gebiedsbeschrijving	48
17.2 Veldwerk	48
17.3 Resultaten	48
18 Literatuur.....	50
Bijlage 1 Lijst van te inventariseren soorten in 2025	51
Bijlage 2 Soortkaarten inventarisatie 2025.....	52

Samenvatting

In het kader van de monitoring van de Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL) heeft de provincie Gelderland Sovon Vogelonderzoek Nederland gevraagd een aantal objecten te inventariseren op broedvogels.

In het voorjaar van 2025 zijn 15 SNL-monitoringgebieden (ook genoemd inventarisatiegebieden) geïnterviewd op broedvogels. Er werden vijf inventarisatieronden uitgevoerd in de periode maart-begin juli 2025, zonder nachtrondes, waarbij in ieder geval alle soorten van de SNL-lijst werden geteld.

De inventarisatiegebieden liggen in bosrijke streken van de Veluwe, Gelderse Vallei en Achterhoek en in het meer open rivierenlandschap nabij de Nederrijn en Waal en in cultuurland in de IJsselvallei. Gezamenlijk beslaan ze een oppervlakte van 736,9 ha. Veel voorkomende beheertypen zijn N16.03 (Droog bos met productie) en N01.03 (Rivier- en moeraslandschap). Voor een gedetailleerde beschrijving per gebied, alsmede de aantallen vastgestelde broedvogels per beheertype wordt verwezen naar de hoofdstukken 3-17.

1 Inleiding

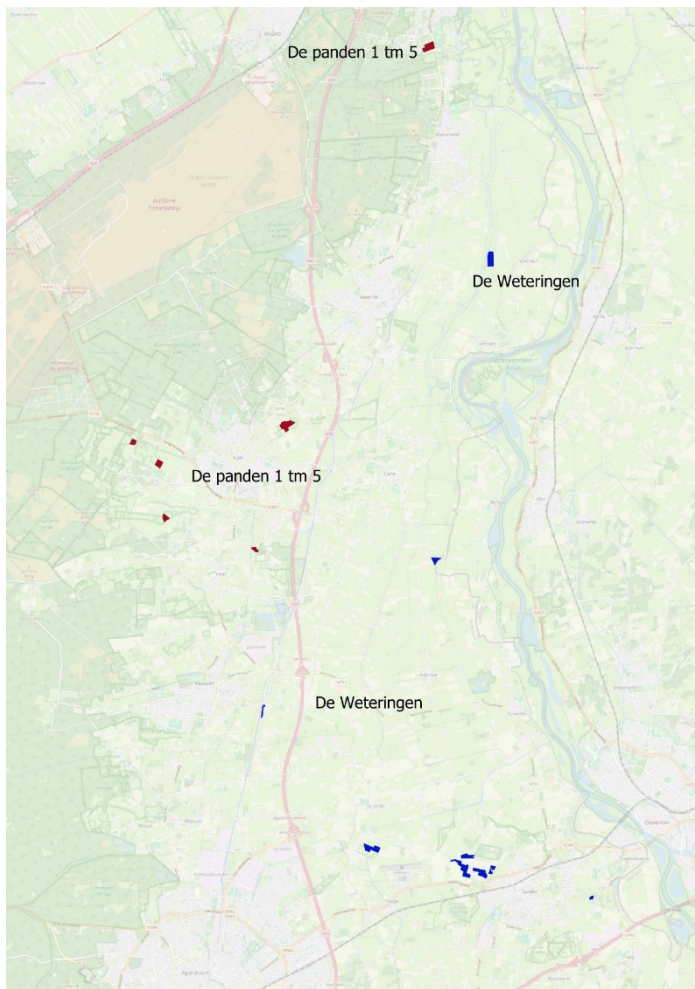
In 2025 heeft de provincie Gelderland Sovon Vogelonderzoek Nederland (hierna Sovon) gevraagd om in het kader van de monitoring van de Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL) in 15 Inventarisatiegebieden (tabel 1.1, figuur 1.1) objecten te inventariseren op broedvogels. De geïnventariseerde terreinen in deze inventarisatiegebieden bestaan grotendeels uit bos en die in het rivierengebied ook uit (open) rivier- en moerasnatuur. Voor een gedetailleerde beschrijving per gebied wordt verwezen naar de hoofdstukken 3-17.

Tabel 1.1. Onderzochte inventarisatiegebieden in 2025.

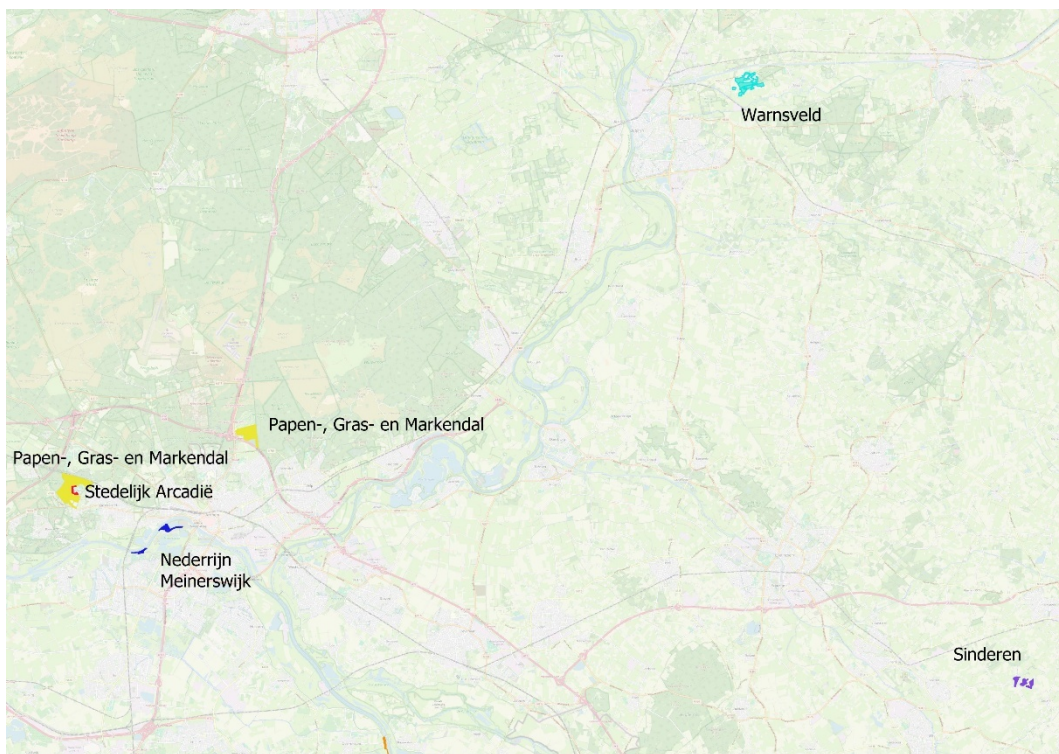
Inventarisatiegebiednummer	Inventarisatiegebiednaam	Oppervlakte (ha)
10	Gelderse Vallei-Zuid	133,6*
18	Ermelo	9,9
42	Papen-, Gras- en Markendal	143,4
44	Stedelijk Arcadië	3,1
53	De Weteringen	30,6
54	De panden 2 tm 5	19,3
61	De Nederrijn-Meinerswijk	12,2
73	De Waal boven de Knodsenburg	141,3
74	De Waal Dodewaard-zijde**	6,1
75	De Waal Deest-zijde	70,0
77	De Waal Ophemert-zijde	45,0
78	De Waal Heerewaarden-zijde	39,0
79	De Waal beneden Zaltbommel	21,3
100	Warnsveld	47,0
114	Sinderen	15,1
	<i>Totaal</i>	<i>736,9</i>

*In de oorspronkelijke uitvraag was dit inventarisatiegebied één perceel van 3,3ha groter. Na afstemming met de provincie bleek het niet nodig dit perceel te tellen.

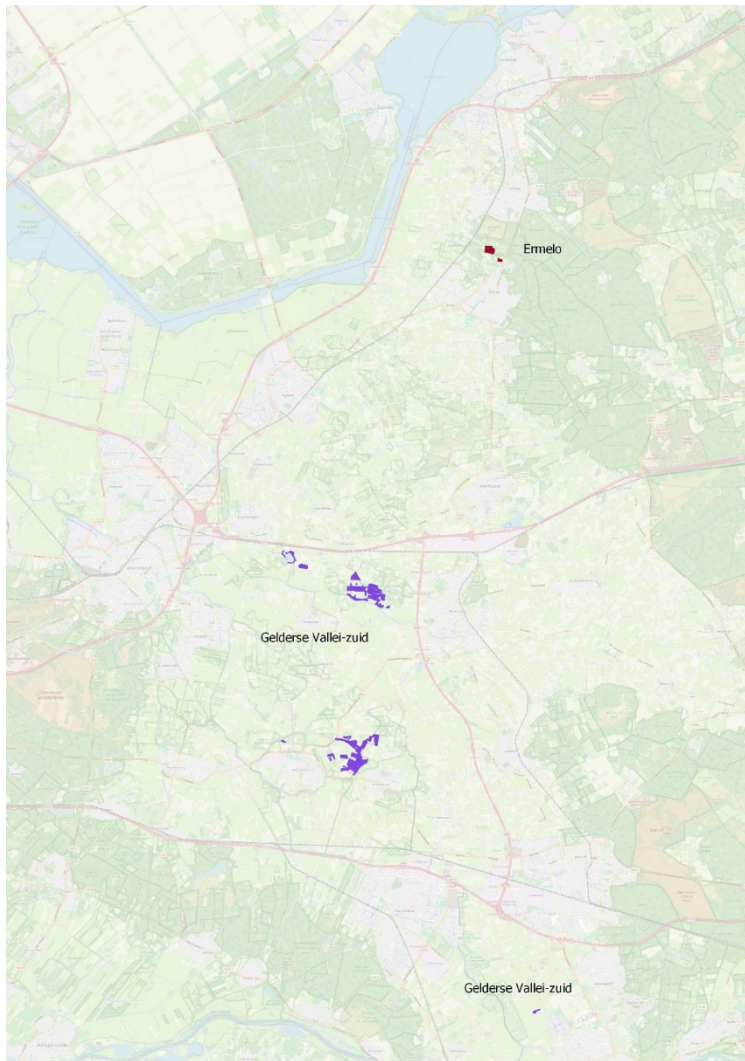
**In de oorspronkelijke uitvraag was dit inventarisatiegebied groter, inclusief terreinen in de uiterwaarden bij Oosterhout. Deze laatste vielen binnen BMP-plots van de Gelderse Poortmonitoring, maar bleken niet geteld te zijn in 2025. Deze terreinen zullen in 2026 worden geteld door een Sovon-medewerker.

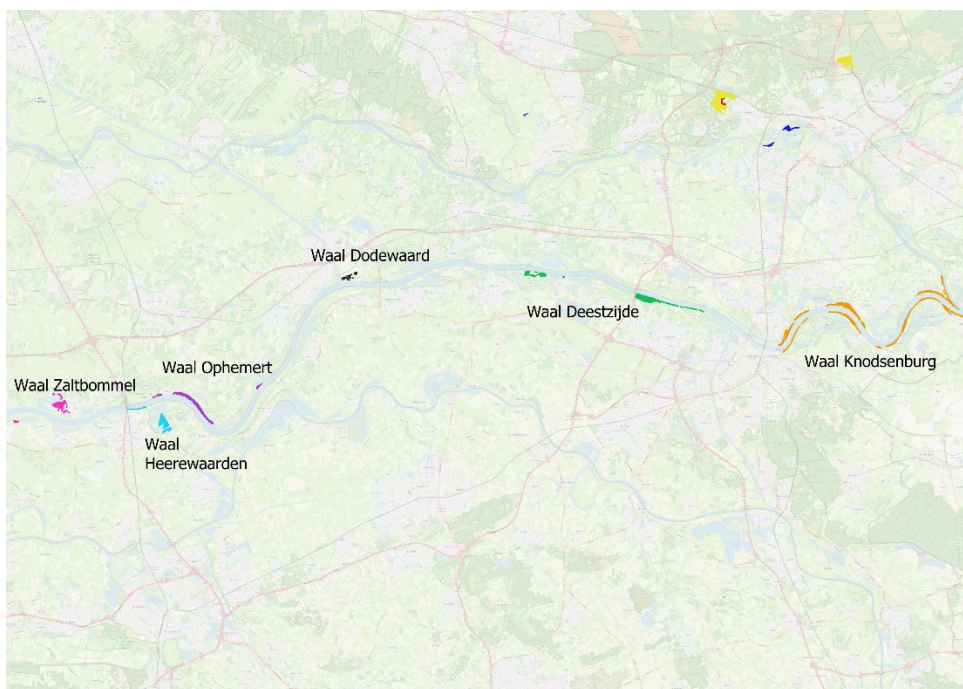
Noord-Gelderland

Oost-Gelderland

Noordwest-Gelderland

Zuid-Gelderland

Figuur 1.1. Ligging van de onderzochte SNL-monitoringgebieden (inventarisatiegebieden) in 2025.

Deze rapportage is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de gevolgde werkwijze en de weersomstandigheden. In hoofdstukken 3-17 worden per SNL-monitoringgebied (inventarisatiegebied) de resultaten samengevat. Voor de overzichtelijkheid worden alleen de SNL-soorten in de tabellen genoemd. Dit zijn soorten die kwalificerend zijn voor minimaal één SNL-beheertype, ongeacht of dit beheertype aanwezig was in het onderzoeksgebied. De gegevens over de overige soorten zijn terug te vinden in het bestand met territoriumstippen. Bijlage 1 bevat de bij dit project gehanteerde soortenlijst. In bijlage 2 zijn per monitoringgebied de soortkaarten van de SNL-soorten met territoriumstippen opgenomen. Deze zijn weergegeven in afzonderlijke bestanden per monitoringgebied.

Het veldwerk is uitgevoerd door Vincent de Boer (Gelderse Vallei-zuid, Ermelo, Papen-, Gras- en Markendal, Stedelijk Arcadië, De Panden 2 tm 5, de Nederrijn Meinerswijk (deels), de Waal boven de Knodsenburg (deels), de Waal Heerewaarden-zijde, de Waal beneden Zaltbommel (deels) en de Bommelerwaard), Nicole Rijsemus (De Weteringen, De Waal Dodewaard-zijde), Piet Schermerhorn (Warnsveld), Harvey van Diek (de Waal Deest-zijde), Christian Brinkman (de Waal Ophemert-zijde), Jelle Abma (de Waal beneden Zaltbommel (deels) en Jan Schoppers (Sinderen). Delen van de Nederrijn Meinerswijk en de Waal boven de Knodsenburg zijn geteld voor de jaarlijks Gelderse Poortmonitoring door vrijwilligers. Afgesproken was om deze telgegevens ook te gebruiken voor deze SNL-monitoring.

Bas Hissel en Lara Marx ondersteunden bij het GIS- en databasewerk. Projectleider was André van Kleunen. Hij schreef tevens de voorliggende rapportage, met medewerking van de tellers. Contactpersoon bij de provincie Gelderland was Jeroen Kusters. Een concept van dit rapport is doorgelezen door Marcel Gutter en Jeroen Kusters (Provincie Gelderland) en Thijs Glastra (Sovon), waarvoor veel dank. Collega Laura Hondshorst verzorgde de opmaak van de rapportage. Als laatste is natuurlijk een woord van dank op zijn plaats voor de gastvrijheid van eigenaren/beheerders van de verschillende objecten waar het broedvogelonderzoek plaatsvond en voor de vrijwilligers die broedvogels tellen in BMP-plots in de Gelderse Poort, waarvan terreindelen overlapt met de te inventariseren objecten.

2 Werkwijze en omstandigheden in 2025

2.1 Voorbereiding

De voorbereiding startte met de definitieve selectie van de te karteren gebieden op basis van het door de provincie Gelderland aangeleverde bestand. Dit betrof die delen van SNL-monitoringgebieden met inventarisatiejaar 2025 waarin de provincie Gelderland verantwoordelijk is voor de SNL-monitoring van broedvogels.

2.2 Veldwerk

In dit project is de uitgebreide territoriumkartering toegepast, zoals beschreven in Vergeer *et al.* (2023). Bij de kartering zijn de soorten van de SNL-lijst vastgelegd, plus aanvullende soorten van het Broedvogel Monitoring Project (BMP)-B. De soortenlijst is terug te vinden in bijlage 1.

Er werden in alle gebieden vijf inventarisatieronden uitgevoerd in de periode maart – begin juli 2025. In de delen die overlaptten met BMP-plots van de vrijwilligersmonitoring in de Gelderse Poort werden (door de vrijwilligers) meer dan vijf ochtendbezoeken gebracht.

De totale oppervlakte geïnterviewd terrein was 736,9 ha. Enige variatie in onderzoekintensiteit tussen verschillende inventarisatiegebieden is terug te voeren op de mate van versnippering van de onderzochte objecten, het landschapstype en toegankelijkheid. Er werden geen nachtrondes uitgevoerd.

De meeste veldbezoeken begonnen rond zonsopgang en duurden tot in de middag. De af te leggen route (te voet en in de Crobsche Waard per kano) werd aangepast aan de terreingesteldheid, de tijd van de dag en de weersomstandigheden. Territoria werden voornamelijk vastgesteld aan de hand van zingende of baltsende vogels. In geval van zeldzame soorten en soorten met grote, overlappende territoria of leefgebieden, werd geprobeerd een zo hoog mogelijke (nestindicatieve) broedcode te verzamelen en de nestplaats zo nauwkeurig mogelijk te lokaliseren. Dit om te voorkomen dat niet-broedvogels werden meegeteld en om over- of ondertelling van moeilijk karteerbare soorten te voorkomen. Tijdens de inventarisatie lag de focus op het verzamelen van uitsluitende waarnemingen, dat wil zeggen waarnemingen van tegelijkertijd zingende of baltsende individuen.

2.3 Interpretatie

In het veld werden de waarnemingen, voorzien van de juiste broedcode, ingevoerd via een tablet of smartphone in de app Avimap. De waarnemingen zijn in het autoclusterprogramma van Sovon geïnterpreteerd op basis van de criteria zoals beschreven in Vergeer *et al.* (2023). Voordelen van dit programma zijn dat alle veldwaarnemingen digitaal beschikbaar zijn en dat de interpretatie transparant en reproduceerbaar is. De ligging van de territoria kan vervolgens eenvoudig worden weergegeven in een GIS-bestand. De resulterende verspreidings(soort)kaarten die in bijlage 2 zijn opgenomen, zijn gemaakt met behulp van het GIS-programma Arc-GIS.

2.4 Weersomstandigheden

Het weer is van invloed op de activiteit van vogels en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, neerslag en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Veel territoriale activiteit neemt later op de dag ook af, vooral bij hoge temperaturen. In tabel 2.1 zijn de variabelen windsnelheid, temperatuur, aantal zonuren en hoeveelheid neerslag in het broedseizoen van 2025 samengevat van KNMI meetstation De Bilt.

Maart was record droog, zonnig en zeer zacht. April was zeer warm, zeer zonnig en droog, mei was vrij zacht, droog en zeer zonnig, juni was warm, zeer zonnig en droog. Juli, was warm en iets aan de zonnige en droge kant.

Tabel 2.1. Enkele weersvariabelen (gemiddelde temperatuur, dagelijks aantal zonuren en hoeveelheid neerslag) in de periode maart-juli 2025, op basis van gegevens van het KNMI, station De Bilt. Ref staat voor langjarig gemiddelde (1991-2020).

Maand	Temperatuur (°C)		Zonuren		Neerslag (mm)	
	2025	Ref	2025	Ref	2025	Ref
Maart	7,1	6,5	247	145	6	53
April	11,5	9,8	261	195	30	40
Mei	14,1	13,4	288	225	32	55
Juni	18,3	16,2	274	214	51	66
Juli	19,0	18,3	224	220	72	78

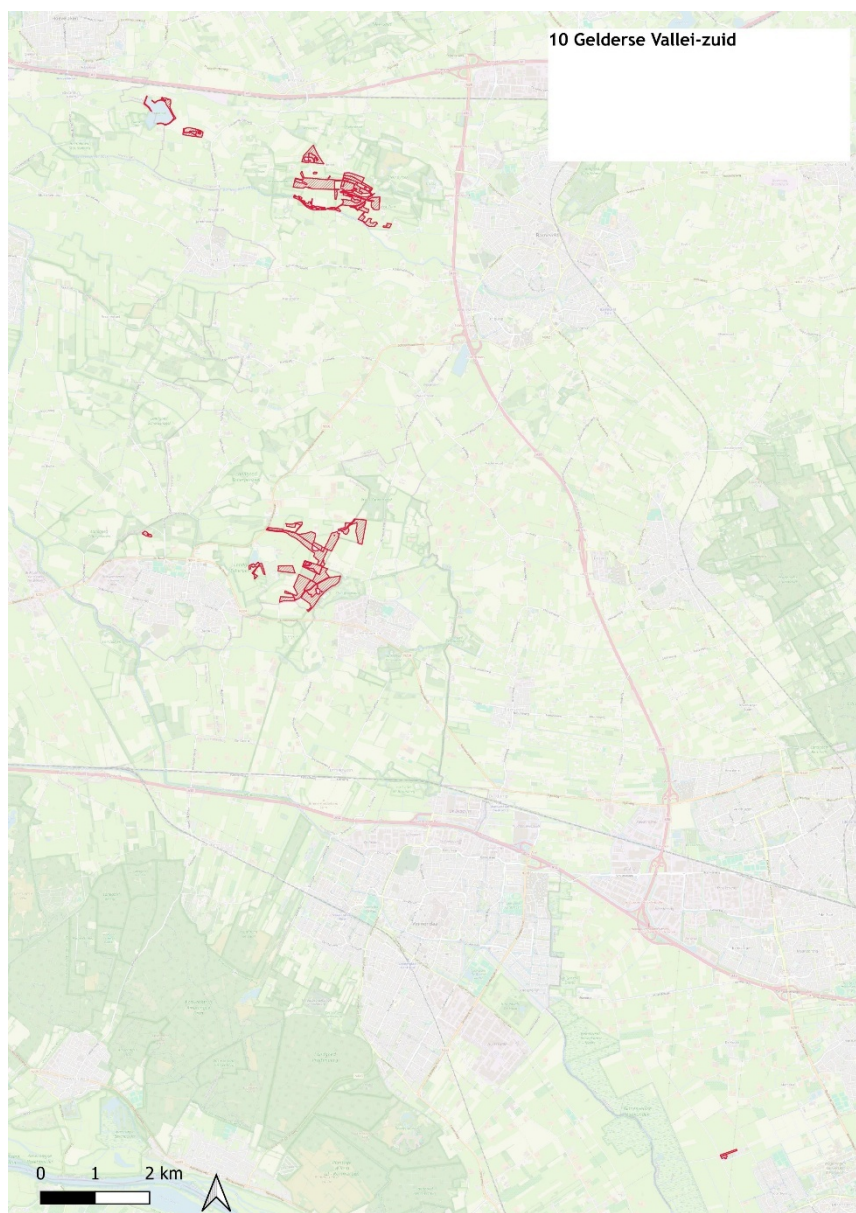
2.5 Afwijkingen

Er zijn geen redenen om aan te nemen dat de resultaten van de karteringen afwijken van een reguliere BMP-tellingen. Alle tellingen zijn uitgevoerd onder gunstige weeromstandigheden en alle gebiedsdelen van de te tellen objecten konden goed worden bereikt.

3 Gelderse Vallei-zuid

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het inventarisatiegebied 10 Gelderse Vallei-zuid omvat het gebied ten westen van Barneveld (figuur 3.1). De gekarteerde objecten (133,6 ha in totaal) liggen ten westen van de snelweg A30. Twee grote clusters liggen in het halfopen gebied tussen Scherpenzeel in het zuiden en Kallenbroek in het noorden. Het zuidelijke cluster omvat de bossen, een vochtige laagte met plas en een heideterrein op het Landgoed Wolfswinkel. De bossen zijn een mix van percelen naaldhout (voornamelijk grove den) en loofhout (voornamelijk zomereik). Het noordelijke cluster omvat de bossen van Landgoed 't Paradijs rondom de Barneveldse Beek. Hier ook een mix van percelen naaldhout (voornamelijk Douglasspar) en loofhout (zomereik, populier en zwarte els) met daartussen agrarische percelen. In het uiterste noordwesten ligt nog een vak loofhout op rabatten en daar zijn de beboste randen van de Ir. Juliusput onderzocht. Het laatste object omvat de extensief gebruikte graslanden in het Wageningse Binnenveld bij Landgoed De Lieskamp.

Figuur 3.1. Ligging van het inventarisatiegebied 10 Gelderse Vallei-zuid.

Tabel 3.1. Geïnvventariseerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 10 Gelderse Vallei-zuid.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N05.01	Moeras	0,5
N05.04	Dynamisch moeras	1,3
N06.04	Vochtige heide	1,5
N07.01	Droge heide	5,1
N10.02	Vochtig hooiland	3,5
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	1,5
N14.02	Hoog- en laagveenbos	2,7
N14.03	Haagbeuken- en essenbos	9,6
N15.02	Dennen eiken en beukenbos	41,0
N16.03	Droog bos met productie	65,3
N16.04	Vochtig bos met productie	0,5
N17.05	Wilgengriend	1,2
<i>Totaal</i>		<i>133,6</i>

3.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnvventariseerd terrein 133,6 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster bedroeg 10,9 minuten per hectare. Dit is een gangbare onderzoekintensiteit voor bosrijke gebieden op de zandgronden.

3.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 10 Gelderse Vallei-zuid werden in totaal 35 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 219 territoria (tabel 3.2). De diversiteit in bostypes en de aanwezigheid van overgangen tussen open, gesloten, nat en droog gebied zorgt voor een gevarieerde broedvogelbevolking. Boomklever, Boomkruiper en Zanglijster waren de talrijkste soorten. De aanwezige percelen met zomereik zorgen voor vier territoria Middelste Bonte Specht (waarvan drie in het noordelijke deel). Zwarte Specht was zowel in het noordelijke als zuidelijke deel aanwezig. Op en rond de watertjes in het zuidelijke deel waren Dodaars, Grauwe Gans, Kuifeend en Kleine Plevier aanwezig als broedvogel. Eén territorium van de Raaf in het noordelijke deel was opvallend. In het object bij Wageningen waren twee Bosrietzangers vermeldenswaardig.

In de beheertypen N07.01 (Droge heide), N14.02 (Hoog- en laagveenbos), N14.03 (Haagbeuken- en essenbos), N15.02 (Dennen-, eiken- en beukenbos) en N16.03 (Droog bos met productie) werden kwalificerende soorten vastgesteld. In N07.01 ging het om een territorium van de Roodborsttapuit, in N14.02 om een territorium van de Boomkruiper. N14.03 herbergde van de kwalificerende soorten: Appelvink (2), Boomklever (3), Groene Specht (1), Kleine Bonte Specht (1) en Middelste Bonte Specht (1). In N15.02 ging het om: Appelvink (6), Boomklever (11), Groene Specht (2), Kleine Bonte Specht (2), Middelste Bonte Specht (2), Raaf (1), Vuurgoudhaan (2), en Zwarte Specht (2). In N16.03 zaten vijf kwalificerende soorten: Appelvink (2), Boomklever (12), Groene Specht (2), Middelste Bonte Specht (1) en Vuurgoudhaan (1).

Tabel 3.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 10 Gelderse Vallei-zuid. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

*nachtactieve soort, niet volledig geteld, want geen nachtbezoeken gebracht.

Soortnaam	N05.01	N05.04	N07.01	N10.02	N14.01	N14.02	N14.03	N15.02	N16.03	N17.05
Appelvink							2	6	2	
Bonte Vliegenvanger									2	
Boomklever							3	11	12	1
Boomkruiper				1		1	1	13	16	
Boompieper			2					4	4	
Bosrietzanger				2						
Bosuil*									1	
Buizerd								1	1	
Dodaars	1		1							
Gekraagde Roodstaart									1	
Glanskop									1	
Grauwe Gans	2	8	5					1	2	
Grauwe Vliegenvanger								2	4	
Groene Specht						1	1	2	2	
Grote Bonte Specht				1				11	10	
Grote Lijster								2	2	
Havik									1	
IJsvogel								1		
Kleine Bonte Specht							1	2		
Kleine Plevier	1									
Krakeend								1		
Kuifeend	2									
Matkop									2	
Middelste Bonte Specht							1	2	1	
Nijlgans	1						1			
Raaf								1		
Roodborsttapuit			1							
Scholekster	1									
Sperwer							1			
Spotvogel						1	1			
Staartmees							2	2	7	
Vuurgoudhaan								2	1	
Witte Kwikstaart									1	
Zanglijster					1	2	3	13	14	
Zwarte Specht								2		

Droog bos op zandgrond in landgoed Groot Wolfswinkel in de Gelderse Vallei-zuid 7 maart 2025. Fotograaf: Vincent de Boer.

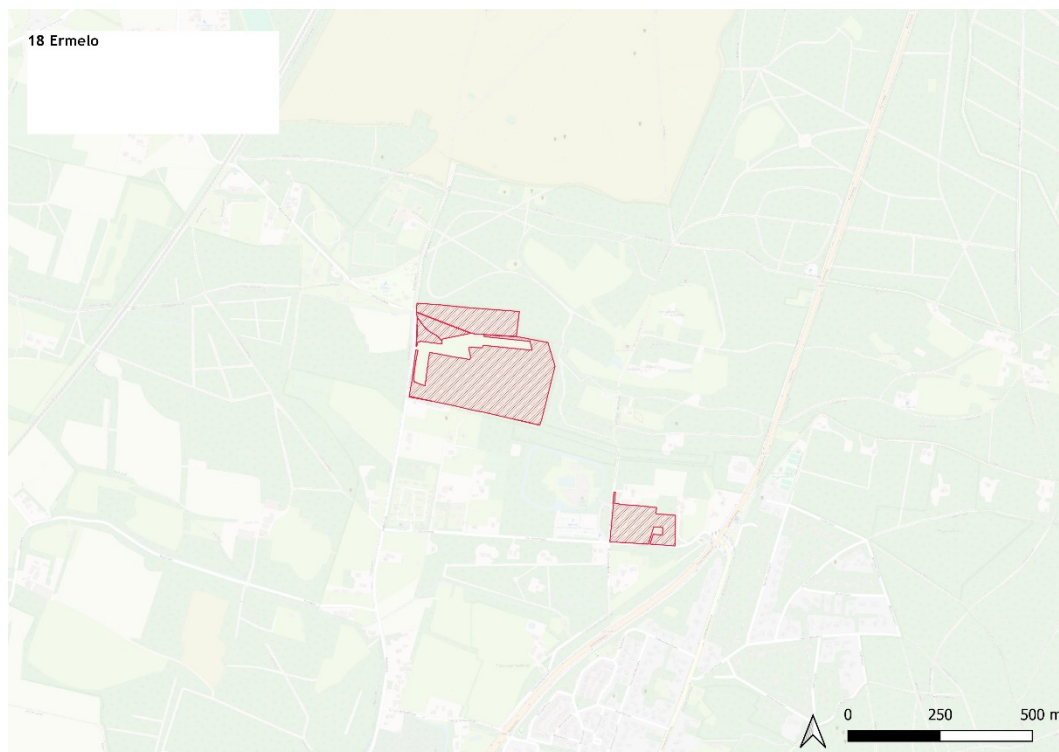

Beekje en vochtig bos nabij Barneveld in de Gelderse Vallei-zuid 7 maart 2025. Fotograaf: Vincent de Boer.

4 Ermelo

4.1 Gebiedsbeschrijving

Inventarisatiegebied 18 Ermelo (9,9 ha in totaal) liggen ten noordwesten van de plaats Putten. Beide objecten bestaan uit grove dennenbos gemengd met loofhout. In het noordelijke object ligt een sprengbeek en een oude beukenlaan.

Figuur 4.1. Ligging van het inventarisatiegebied 18 Ermelo.

Tabel 4.1. Geïnventarieerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 18 Ermelo.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N15.02	Dennen eiken en beukenbos	0,23
N16.03	Droog bos met productie	9,62
<i>Totaal</i>		9,9

4.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventarieerd terrein 9,9 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster bedroeg 19,2 minuten per hectare. Dit is een hoge onderzoekintensiteit voor bosrijke gebieden op de zandgronden.

4.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 18 Ermelo werden in totaal 8 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 19 territoria (tabel 4.2). De broedvogelbevolking in deze objecten is kenmerkend voor gemengde bossen op de Veluwe. Grote Bonte Specht, Boomklever en Boomkruiper zijn de talrijkste soorten. Leuk was een territorium van Middelste Bonte Specht.

Alleen in beheertype N16.03 (Droog bos met productie) zijn kwalificerende soorten vastgesteld: Boomklever (4), Groene Specht (1) en Middelste Bonte Specht (1).

Tabel 4.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 18 Ermelo. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N15.02	N16.03
Boomklever		4
Boomkruiper	1	4
Groene Specht		1
Grote Bonte Specht		3
Grote Lijster		1
Middelste Bonte Specht		1
Staartmees		1
Zanglijster		3

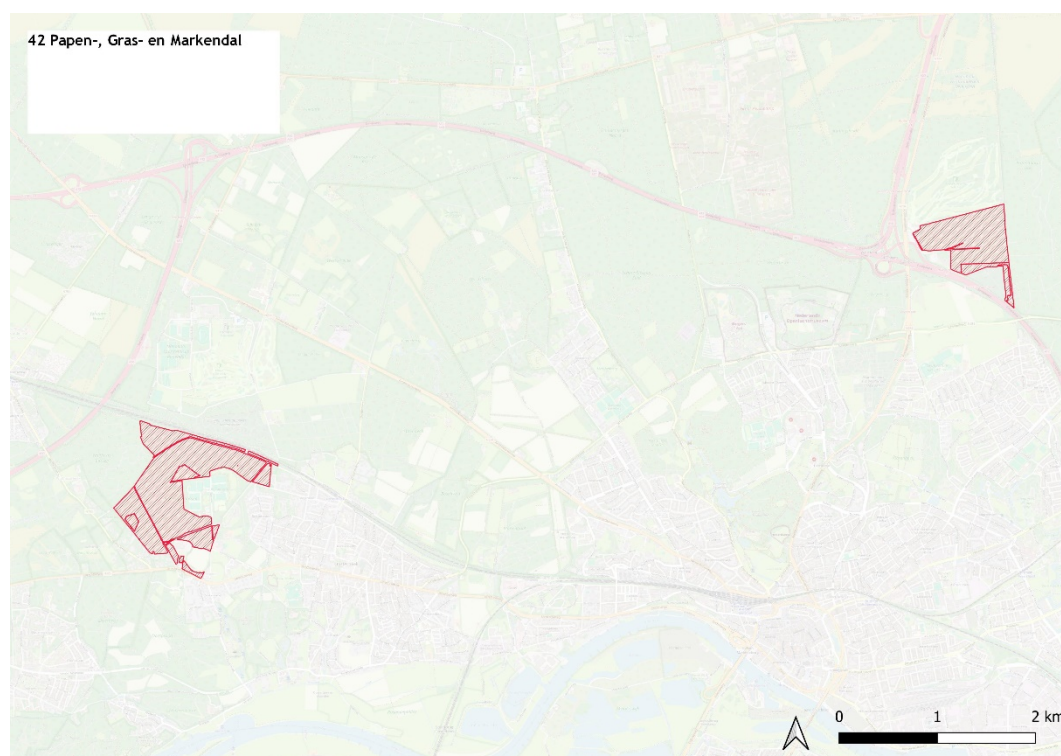
Impressie van inventarisatiegebied Ermelo 6 maart 2025. Fotograaf: Vincent de Boer.

5 Papen-, Gras- en Markendal

5.1 Gebiedsbeschrijving

De gekarteerde objecten (143,4 ha in totaal) liggen ten westen van Oosterbeek; Bilderbergbossen en ten noordoosten van knooppunt Waterberg; Stadsbosch. Het object bij Oosterbeek is een grotendeels aaneengesloten bos met relatief veel aflopend reliëf van zuid naar noord. Het bos is gemengd met een groot aandeel naaldhoutpercelen met verschillende boomsoorten (Japanse lariks, grove den, Douglasspar) doorsneden door een aantal oudere beukenlanen. Er liggen vier kleine heideveldjes in het gebied en een tweetal recente kapvlaktes.

Het Stadsbosch bij knooppunten Waterberg bestaat grotendeels uit grove dennenaanplant van verschillende leeftijd, variërend van jong en zeer dicht tot oud met een uitgebreide tweede boomlaag van berken. Aan de zuidrand van het gebied ligt een laan met oude zomereiken en enkele verspreide opstanden met beuken.

Figuur 5.1. Ligging van het inventarisatiegebied 42 Papen-, Gras- en Markendal

Tabel 5.1. Geïntervieweerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 42 Papen-, Gras- en Markendal.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N07.01	Droge heide	3,9
N15.02	Dennen eiken en beukenbos	1,8
N16.03	Droog bos met productie	137,6
<i>Totaal</i>		<i>143,4</i>

5.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventariseerd terrein 143,4 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster bedroeg 7,5 minuten per hectare. Dit is een gangbare onderzoekintensiteit voor bosrijke gebieden op de zandgronden.

5.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 42 Papen-, Gras- en Markendal werden in totaal 19 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 122 territoria (tabel 5.2). De broedvogelbevolking in deze objecten is kenmerkend voor gemengde bossen op de zuidelijke Veluwe. De grotere oppervlakte zorgt ervoor dat ook Zwarte Specht en Groene Specht (beide in de Bilderbergbossen) tot de broedvogels behoren. In beide objecten werd één territorium Kleine Bonte Specht gevonden. Vuurgoudhanen waren alleen aanwezig in de Douglas- en fijnsparpercelen in de Bilderbergbossen.

In beheertype N07.01 (Droge heide) werd één kwalificerende soort vastgesteld: Roodborsttapuit (1), in N15.02 (Dennen-, eiken- en beukenbos) werden twee kwalificerende soorten vastgesteld: Appelvink (1) en Boomklever (1). In N16.03 (Droog bos met productie) werden zes kwalificerende soorten vastgesteld: Appelvink (11), Boomklever (18), Groene Specht (1), Kleine Bonte Specht(2), Vuurgoudhaan (2) en Zwarte Specht (1).

Tabel 5.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 42 Papen-, Gras- en Markendal. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N07.01	N15.02	N16.03
Appelvink		1	11
Bonte Vliegenvanger			1
Boomklever		1	18
Boomkruiper			20
Boompieper	3		3
Glanskop			6
Goudvink			1
Grauwe Vliegenvanger			3
Groene Specht			1
Grote Bonte Specht		1	18
Grote Lijster		1	2
Kleine Bonte Specht			2
Matkop			1
Putter			1
Roodborsttapuit	1		
Staartmees		1	2
Vuurgoudhaan			2
Zanglijster	1	1	18
Zwarte Specht			1

Impressie droge heide in de Bilderbergbossen in inventarisatiegebied Papen-, Gras- en Markendal 3 maart 2025. Fotograaf: Vincent de Boer.

Droog dennenbos in het Stadtsbosch. inventarisatiegebied Papen-, Gras- en Markendal 6 maart 2025. Fotograaf: Vincent de Boer.

6 Stedelijk Arcadië

6.1 Gebiedsbeschrijving

Dit inventarisatiegebied bestaande uit droog bos dat grenst aan de Bilderbergbossen van inventarisatiegebied Papen-, Gras- en Markendal (hoofdstuk 5).

Figuur 6.1. Ligging van het inventarisatiegebied 44 Stedelijk Arcadië.

Tabel 6.1. Geïnventarieerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 44 Stedelijk Arcadië.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N16.03	Droog bos met productie	3,1
<i>Totaal</i>		<i>3,1</i>

6.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventarieerd terrein 3,1 ha. Dit grenst aan terreinen van inventarisatiegebied 42 Papen-, Gras- en Markendal (hoofdstuk 5). De onderzoekintensiteit in dit telcluster bedroeg 7,5 minuten per hectare. Dit is een gangbare onderzoekintensiteit voor bosrijke gebieden op de zandgronden.

6.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 44 Stedelijk Arcadië werden in totaal 6 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 7 territoria (tabel 6.2). In het enige in het gebied voorkomende beheertype, N16.03 (Droog bos met productie) werden 2 kwalificerende soorten vastgesteld: Boomklever (1) en Vuurgoudhaan (1).

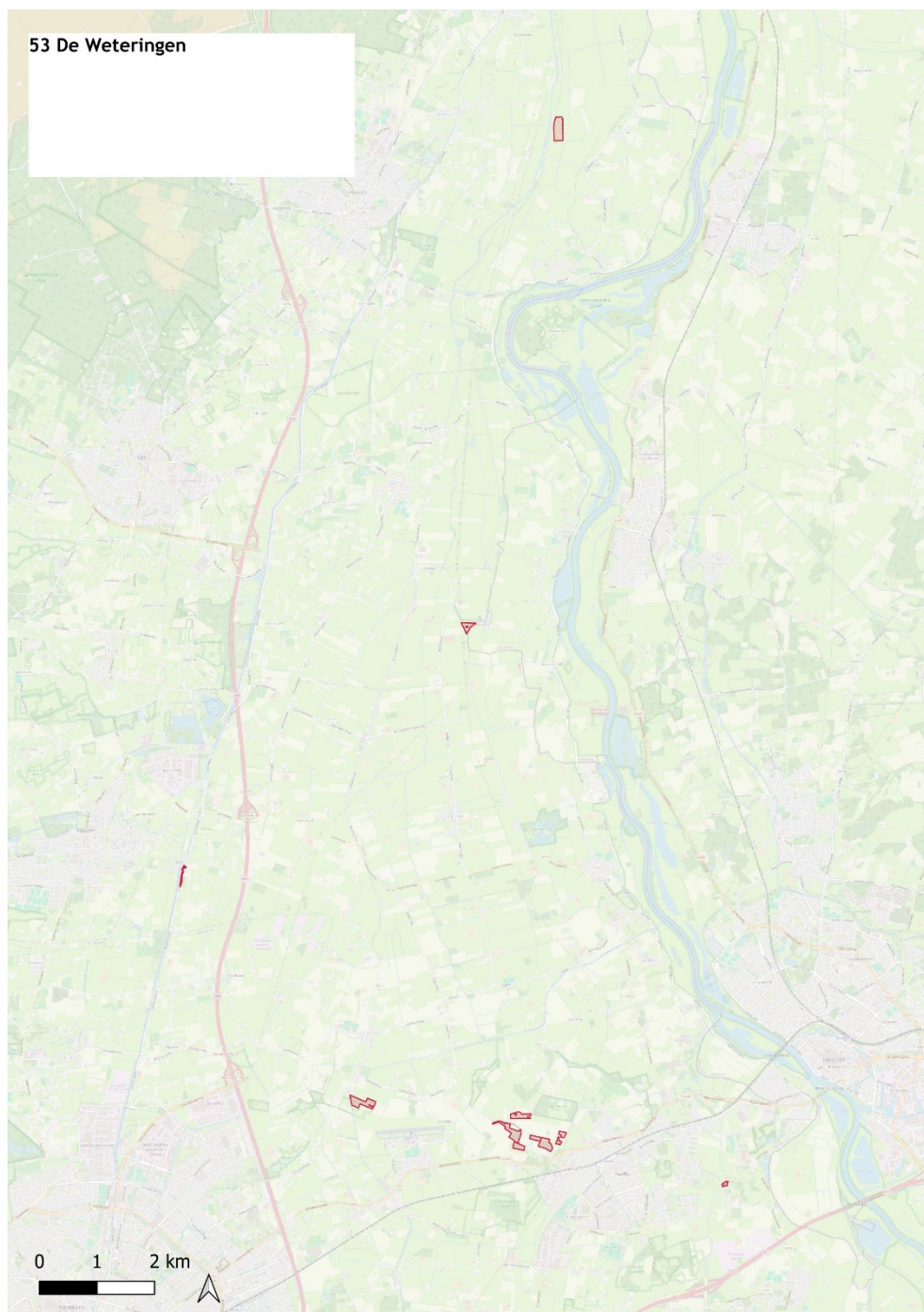
Tabel 6.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 44 Stedelijk Arcadië. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N16.03
Boomklever	1
Boomkruiper	1
Glanskop	1
Grote Bonte Specht	1
Vuurgoudhaan	1
Zanglijster	2

7 De Weteringen

7.1 Gebiedsbeschrijving

Het onderzochte gebied in dit inventarisatiegebied bestaat uit zes deelgebieden die hemelsbreed meer dan 30 kilometer uit elkaar liggen en gezamenlijk 30,6 ha beslaan. Het grootste deelgebied ligt bij Twello en omvat zes kleine bospercelen met een gemengde opstand van loof- en naaldbomen. Enkele van deze bosjes zijn vrij toegankelijk voor wandelaars. Eén van de bospercelen betreft een aangelegd opgaand jong bos in een open weiland, met vooral berken. In Wilp ligt een deelgebied met centraal een natte laagte, omringd door klein bosperceel met loofbomen. Rondom dit bos loopt een wandelpad, deels gecombineerd met een fietspad. Het derde deelgebied ligt ten noordwesten van International Airport Teuge en bestaat uit een bosperceel met loofbomen zoals eik, els en berk, gecombineerd met laag struweel. Een modderig wandelpad loopt door dit gebied. Het vierde deelgebied ligt ten oosten van Vaassen, langs de Kanaalweg. Het betreft een smalle strook met loofbomen. Het vijfde deelgebied bevindt zich tussen Nijbroek en Oene en bestaat uit een klein opengesteld wandelgebied tussen agrarisch land. Het terrein is begroeid met ruig grasland, enkele wilgen en verspreide loofbomen. Er zijn geen grazers aanwezig. Het zesde en laatste deelgebied betreft een stuk weiland ten westen van Vorchten, gelegen langs een fietsdijk nabij ModelVliegClub Noord Oost Veluwe.

Figuur 7.1. Ligging van het inventarisatiegebied 53 De Weteringen .

Tabel 7.1. Geïntervieweerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied De Weteringen.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N05.01	Moeras	0,5
N05.04	Dynamisch moeras	0,7
N10.02	Vochtig hooiland	2,1
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	6,0
N14.03	Haagbeuken- en essenbos	5,3
N15.02	Dennen eiken en beukenbos	10,7
N16.03	Droog bos met productie	5,3
<i>Totaal</i>		<i>30,6</i>

7.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventariseerd terrein 30,6 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster is niet berekend vanwege de sterk versnipperde ligging van de terreinen. Deze werden deels in combinatie met andere gebieden in de buurt geteld.

7.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 53 De Weteringen werden in totaal 22 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 67 territoria (tabel 7.2). In twee in het gebied voorkomende beheertypen werden kwalificerende soorten vastgesteld. In N15.02 (Dennen-, eiken- en beukenbos) ging het om Boomklever (4) en Groene Specht (1) en in N16.03 (Droog bos met productie) om Boomklever (2).

Tabel 7.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 53 De Weteringen. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N05.01	N05.04	N10.02	N14.01	N14.03	N15.02	N16.03
Boomklever						4	2
Boomkruiper			2		1	4	4
Boompieper						1	
Buizerd							1
Gele Kwikstaart				2			
Glanskop						2	1
Grasmus			1			1	
Graspieper				2			
Grauwe Gans	1						
Grauwe Vliegenvanger						1	
Groene Specht						1	
Grote Bonte Specht					2	7	3
Grote Lijster					1		
IJsvogel		1					
Kievit				2			
Kneu				1			
Koekoek			1		1		
Krakeend				1			
Putter						2	
Sperwer							1
Staartmees						1	1
Zanglijster					2	6	3

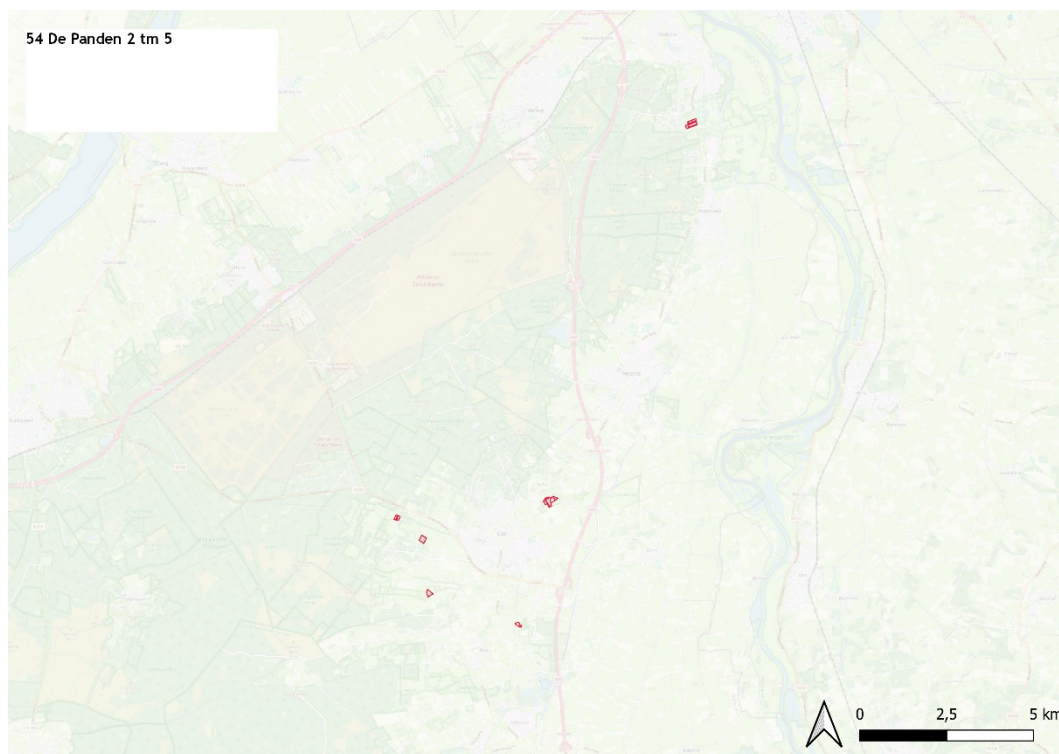

Impressie van één van de onderzoeksterreinen van de Weteringen 18 maart 2025. Fotograaf: Nicole Rijsemus.

8 De Panden 2 tm 5

8.1 Gebiedsbeschrijving

De gekarteerde objecten van dit inventarisatiegebied (19,3 ha in totaal) liggen verspreid tussen de plaatsen Hattem in het noorden en Emst in het zuiden. Vijf objecten liggen in een ruime cirkel rondom de plaats Epe, deze omvatten voornamelijk vochtig hooiland met opslag van wilgen en zwarte elzen langs de randen. Het zesde object ligt langs de Apeldoornseweg tussen Wapenveld en Hattem en omvat twee graanakkers tussen smalle stroken gemengd bos en een stuk grove dennenbos aan de westzijde.

Figuur 8.1. Ligging van het inventarisatiegebied 54 De Panden 2 tm 5.

Tabel 8.1. Geïnventariseerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 54 De Panden 2 tm 5.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N10.01	Nat schraalland	5,9
N10.02	Vochtig hooiland	6,1
N12.05	Kruiden- of faunarijke akker	3,2
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	2,0
N16.03	Droog bos met productie	2,1
Totaal		19,3

8.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventariseerd terrein 19,3 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster is niet berekend vanwege de sterk versnipperde ligging van de terreinen. Deze werden deels in combinatie met andere gebieden in de buurt geteld.

8.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 54 De Panden 2 tm 5 werden in totaal 12 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 18 territoria (tabel 8.2). De geringe oppervlakte van de onderzochte objecten maakt dat de onderzochte soorten steeds in kleine aantallen aanwezig zijn. Grasmus bleek met vier territoria in drie verschillende objecten de algemeenste en meest verspreide soort. Alleen in beheertype N16.03 (Droog bos met productie) werden kwalificerende soorten vastgesteld: Appelvink (1) en Boomklever (1).

Tabel 8.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 54 De Panden 2 tm 5. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N10.01	N10.02	N14.01	N16.03
Appelvink				1
Boomklever				1
Boomkruiper				2
Boompieper	1			
Bosrietzanger			1	
Grasmus	1	2	1	
Grauwe Gans		1		
Groene Specht	1			
Grote Bonte Specht				2
Kievit		1		
Nijlgans		1		
Zanglijster		1		1

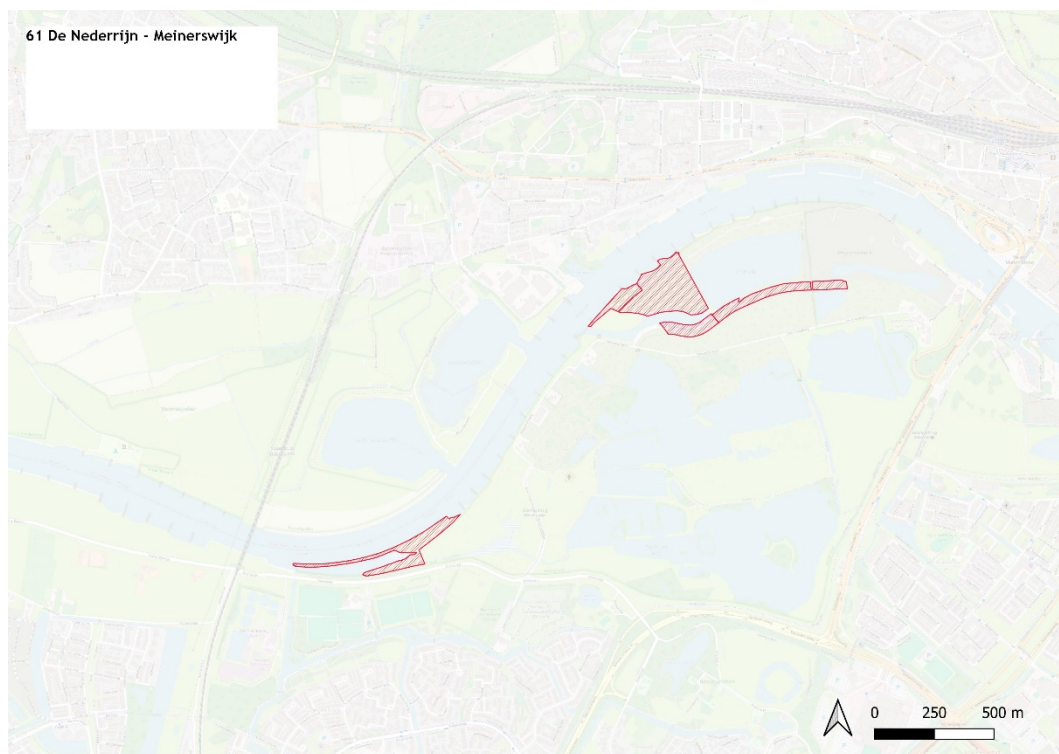

Impressie van één van de getelde terreinen in De Panden 1 tm 5 1mei 2025. Fotograaf: Vincent de Boer.

9 De Nederrijn-Meinerswijk

9.1 Gebiedsbeschrijving

De gekarteerde objecten van dit inventarisatiegebied (12,2 ha in totaal) liggen langs de Nederrijn in Uiterwaardenpark Meinerswijk Arnhem. Het grootste object ligt ten noorden van de Meginhardweg en omvat ruige graslanden met verspreid struweel. In het westen van de uiterwaard is een object onderzocht dat bestaat uit een smalle strook ruigte op een blokkendam langs de rivier.

Figuur 9.1. Ligging van het inventarisatiegebied 61 De Nederrijn-Meinerswijk.

Tabel 9.1. Geïnventariseerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 61 De Nederrijn-Meinerswijk.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N01.03	Rivier en moeraslandschap	12,2
<i>Totaal</i>		<i>12,2</i>

9.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventariseerd terrein 12,2 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster is niet berekend; een deel van het terrein maakte deel uit van grotere BMP-telgebieden van vrijwilligers. Het westelijk gelegen cluster is door een medewerker van Sovon geteld.

9.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 61 De Nederrijn-Meinerswijk werden in totaal 13 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 52 territoria (tabel 9.2). De broedvogelbevolking in dit

object is typisch voor Gelderse uiterwaarden met brandnetelruigtes en meidoorns: Bosrietzanger, Grasmus en Roodborsttapuit.

In het enige in het gebied voorkomende beheertype, N01.03 (Rivier en moeraslandschap) werden 7 kwalificerende soorten vastgesteld: Bosrietzanger (14), Grasmus (14), Graspieper (1), Kneu (2), Putter (1), Roodborsttapuit (5) en Sprinkhaanzanger (1).

Tabel 9.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 61 De Nederrijn-Meinerswijk.

Soortnaam	N01.03
Bosrietzanger	14
Grasmus	14
Graspieper	1
Gauwe Gans	9
Groenling	1
Grote Canadese Gans	1
IJsvogel	1
Kneu	2
Krakeend	1
Putter	1
Roodborsttapuit	5
Sprinkhaanzanger	1
Zanglijster	1

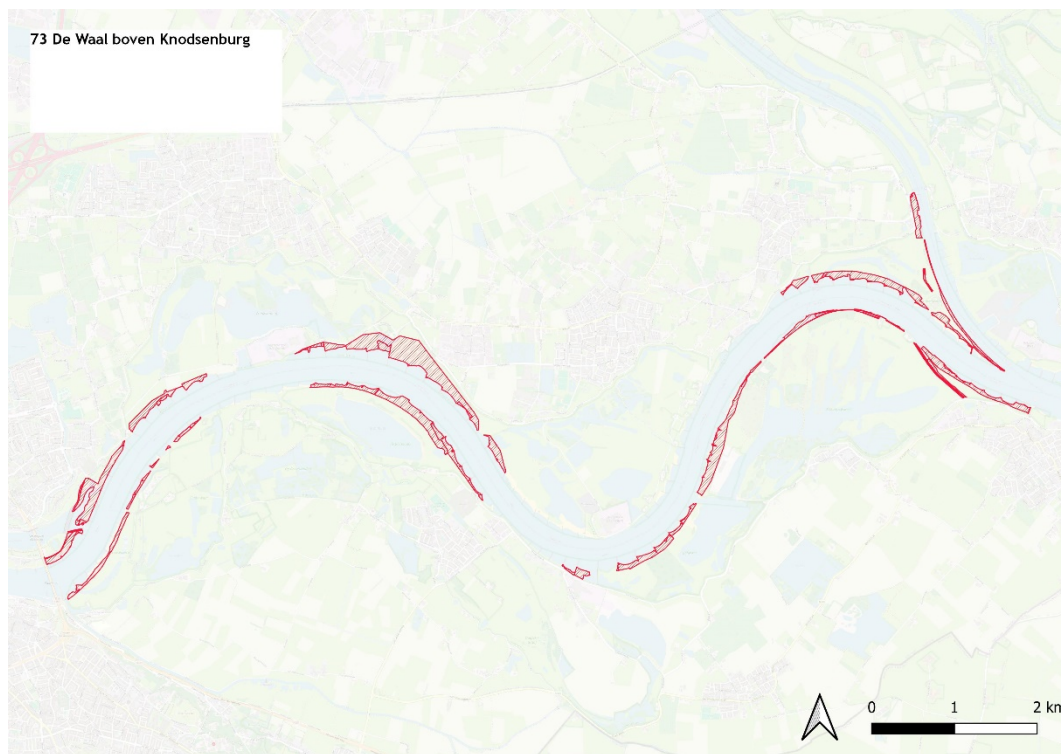

Impressie Nederrijn Meinerswijk 31 mei 2025. Fotograaf Vincent de Boer.

10 De Waal boven de Knodsenburg

10.1 Gebiedsbeschrijving

De gekarteerde objecten (141,3 ha in totaal) liggen in langs het Pannerdens Kanaal en de Waal. De objecten bestaan uit brandnetelruigtes met verspreide meidoorns op de zomerkade van de rivier.

Figuur 10.1. Ligging van het inventarisatiegebied 73 De Waal boven de Knodsenburg.

Tabel 10.1. Geïnventarisatieerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 73 De Waal boven de Knodsenburg.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N01.03	Rivier en moeraslandschap	138,6
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	2,6
<i>Totaal</i>		<i>141,3</i>

10.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventarieerd terrein 141,3 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster is niet berekend; een groot deel van het terrein maakte deel uit van grotere BMP-telgebieden van vrijwilligers. Alleen het noordelijke deel langs het Pannerdens Kanaal werd door een Sovon-medewerker geteld.

10.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 73 De Waal boven de Knodsenburg werden in totaal 28 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 518 territoria (tabel 10.2). De broedvogelbevolking in

dit object is typisch voor open Gelderse uiterwaarden met brandnetelruigtes en meidoorns; Bosrietzanger (146 terr.), Grasmus (115), Graspieper (39) en Roodborsttapuit (40).

In het beheertype N01.03 (Rivier en moeraslandschap) dat het gebied domineert, werden maar liefst 15 kwalificerende soorten vastgesteld (tabel 10.2).

Tabel 10.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 73 De Waal boven de Knodsenburg. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

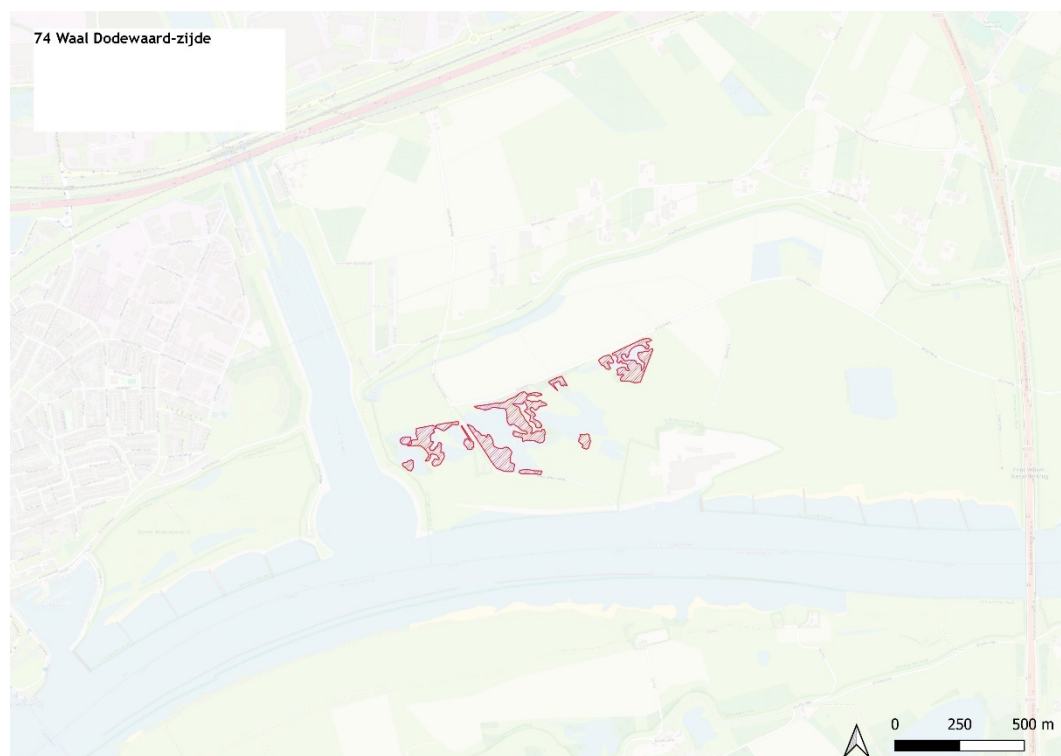
Soortnaam	N01.03	N14.01
Boomkruiper	4	1
Boompieper	1	
Bosrietzanger	146	
Braamsluiper	9	
Gekraagde Roodstaart	2	
Grasmus	115	
Graspieper	39	
Gauwe Gans	8	
Gauwe Klauwier	1	
Gauwe Vliegenvanger	2	
Groene Specht	1	
Groenling	8	
Grote Bonte Specht	3	
Grote Lijster	1	
IJsvogel	1	
Kleine Plevier	6	
Kneu	36	
Koekoek		1
Krakeend	5	
Nijlgans	1	
Oeverzwaluw	52	
Putter	13	
Roodborsttapuit	40	
Scholekster	3	
Spotvogel	4	
Sprinkhaanzanger	11	
Veldleeuwerik	2	
Zanglijster	2	

11 De Waal Dodewaard-zijde

11.1 Gebiedsbeschrijving

Het onderzochte gebied in dit inventarisatiegebied omvat één deelgebied, gelegen ten oosten van Tiel in de uiterwaarden van de Waal. Het westelijke deel hiervan bestaat uit open terrein met enkele bomen en verspreide meidoorns, en is ontsloten door een wandelpad. Er zijn geen grazers aanwezig. Een geasfalteerde weg naar een woning en bedrijfsterrein vormt de scheiding met het oostelijke deel van het gebied. Dit oostelijke deel bestaat uit een waterrijk terrein met zandoevers, een afwisseling van gemengd geboomte en laag struweel. Het gebied is niet toegankelijk voor publiek en wordt eveneens niet begraasd.

Nota bene: in de oorspronkelijke uitvraag was dit inventarisatiegebied groter, inclusief terreinen in de uiterwaarden bij Oosterhout. Deze laatste vielen binnen BMP-plots van de Gelderse Poortmonitoring, maar bleken niet geteld te zijn in 2025. Deze terreinen zullen in 2026 worden geteld door een Sovon-medewerker.

Figuur 11.1. Ligging van het inventarisatiegebied 74 De Waal Dodewaard-zijde.

Tabel 11.1. Geïnventarieerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 74 De Waal Dodewaard-zijde.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N16.04	Vochtig bos met productie	6,1
<i>Totaal</i>		6,1

11.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventarieerd terrein 6,1 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster is niet berekend. De tellingen werden gecombineerd met nabij gelegen telgebieden van andere telprojecten.

11.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 74 De Waal Dodewaard-zijde werden in totaal 22 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 48 territoria (tabel 11.2). In het enige in het onderzoeksgebied voorkomende beheertype, N16.04 (Vochtig bos met productie) werden drie kwalificerende soorten vastgesteld: Blauwborst (1), Boomkruiper (3) en Grote Bonte Specht (3).

Tabel 11.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 74 De Waal Dodewaard-zijde. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N16.04
Blauwborst	1
Boomkruiper	3
Bosrietzanger	5
Fuut	1
Gekraagde Roodstaart	1
Grasmus	7
Graspieper	2
Grauwe Vliegenvanger	2
Grote Bonte Specht	3
Kneu	1
Knobbelzwaan	1
Koekoek	1
Krakeend	3
Kuifeend	5
Nijlgans	1
Putter	4
Roodborsttapuit	2
Slobeend	1
Spotvogel	1
Staartmees	1
Veldleeuwerik	1
Zanglijster	1

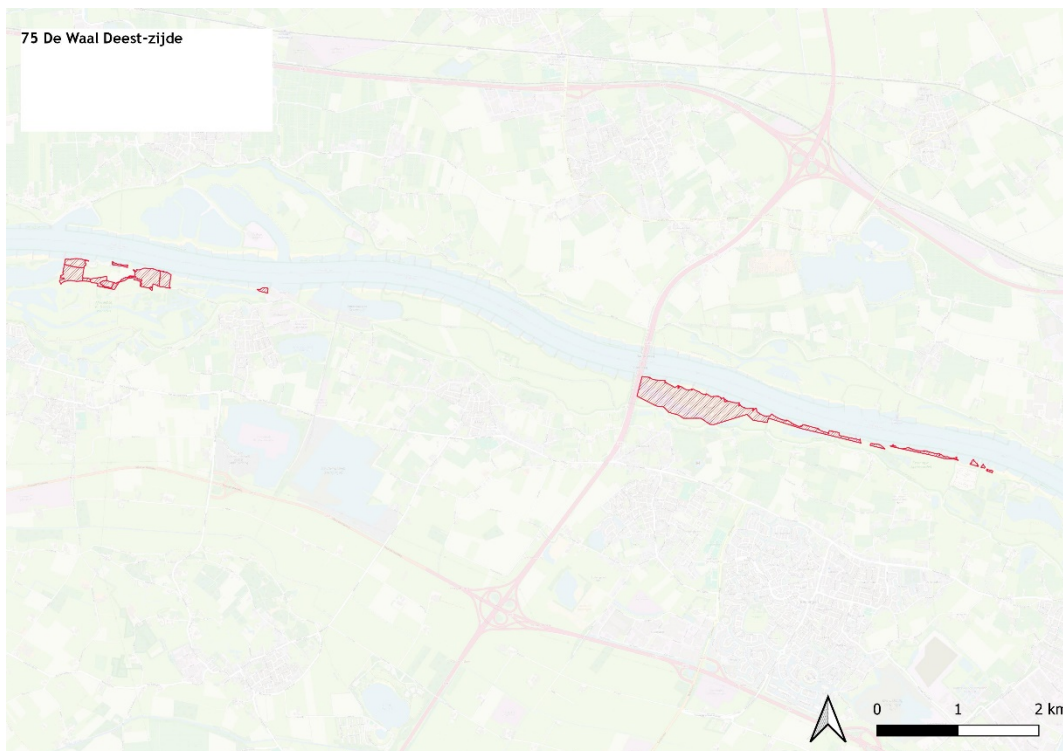

Impressie Waal Dodewaardzijde nabij Tiel 3 mei 2025. Fotograaf Nicole Rijsemus.

12 De Waal Deest-zijde

12.1 Gebiedsbeschrijving

Het onderzochte gebied in dit inventarisatiegebied omvat twee deelgebieden, één gelegen in de Afferdense en Deestse Waarden bij Druten, bestaande uit open terrein met enkele bomen en struiken. De andere ligt bij Beuningen en bestaat uit een smalle strook open terrein en nabij de Tacitusbrug ligt er een nevengeul in het telgebied.

Figuur 12.1. Ligging van het inventarisatiegebied 75 De Waal Deest-zijde.

Tabel 12.1. Geïnventarieerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 75 De Waal Deest-zijde.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N01.03	Rivier en moeraslandschap	60,7
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	9,3
<i>Totaal</i>		<i>70,0</i>

12.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventarieerd terrein 70,0 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster bedroeg 21,4 minuten per hectare, wat hoog is.

12.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 75 De Waal Deest-zijde werden in totaal 33 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 243 territoria (tabel 12.2). In beheertype N01.03 (Rivier en moeraslandschap) werden maar liefst 19 kwalificerende soorten gezien (tabel 12.2) en in beheertype N14.01 (Rivier- en beekbegeleidend bos) één: Nachtegaal (1).

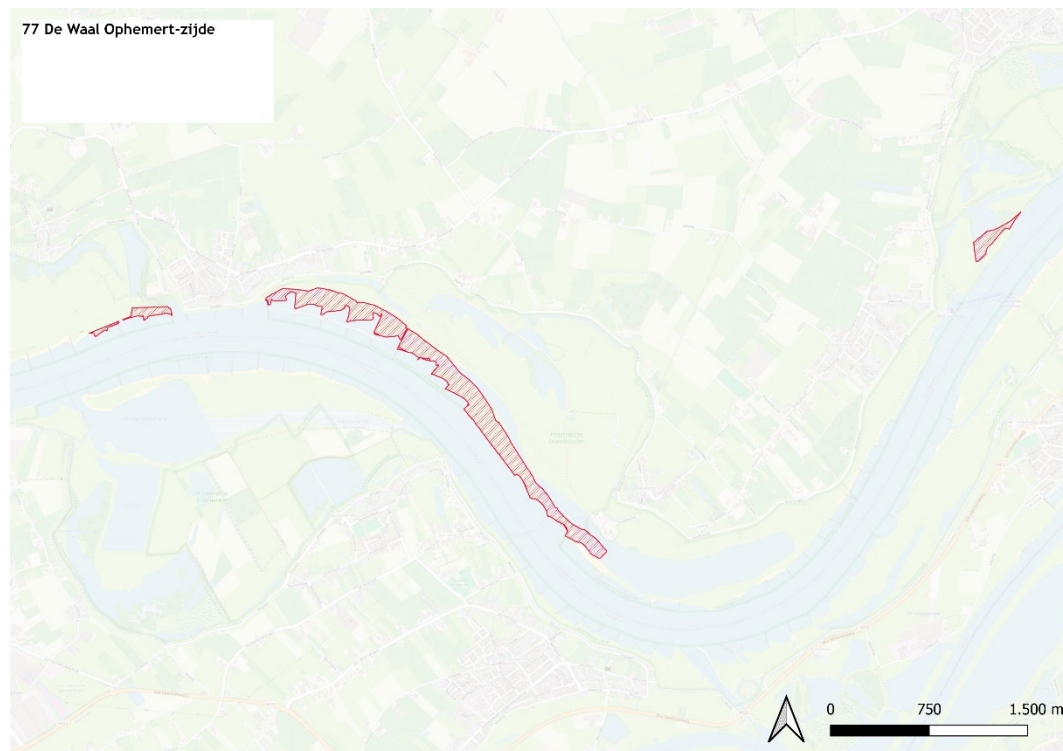
Tabel 12.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 75 De Waal Deest-zijde. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N01.03	N14.01
Bergeend	2	
Boomkruiper	14	1
Bosrietzanger	35	
Braamsluiper	3	
Buizerd	2	
Geelpootmeeuw	1	
Gekraagde Roodstaart	7	1
Gele Kwikstaart	4	
Grasmus	45	4
Graspieper	15	1
Grauwe Gans	8	1
Grauwe Vliegenvanger	2	
Groene Specht	4	
Groenling	1	
Grote Bonte Specht	8	1
Kleine Plevier	1	
Kneu	8	3
Koekoek	2	
Krakeend	12	
Kuifeend	3	
Kwartel	1	
Matkop	1	
Nachtegaal	1	1
Nijlgans	6	
Putter	12	1
Roodborsttapuit	10	2
Scholkster	2	
Soepgans	2	
Spotvogel	3	
Staartmees	1	1
Tureluur	1	
Visdief	1	
Zanglijster	7	1

13 De Waal Ophemert-zijde

13.1 Gebiedsbeschrijving

Dit inventarisatiegebied bestaat uit drie deelgebieden gelegen in de Waaluitwaerden tussen Neerrijnen en Ophemert, waaronder een schiereiland in de Waal. Het gaat om open terrein met wat struiken.

Figuur 13.1. Ligging van het inventarisatiegebied 77 De Waal Ophemert-zijde.

Tabel 13.1. Geïnventarieerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 77 De Waal Ophemert-zijde.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N01.03	Rivier en moeraslandschap	45,0
<i>Totaal</i>		<i>45,0</i>

13.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventarieerd terrein 45,0 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster is niet berekend. De tellingen werden gecombineerd met nabij gelegen telgebieden van andere telprojecten.

13.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 77 De Waal Ophemert-zijde werden in totaal 18 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 60 territoria (tabel 13.3). In het enige in het onderzoeksgebied voorkomende beheertype N01.03 (Rivier en moeraslandschap) werden maar liefst elf kwalificerende soorten gezien (tabel 13.2).

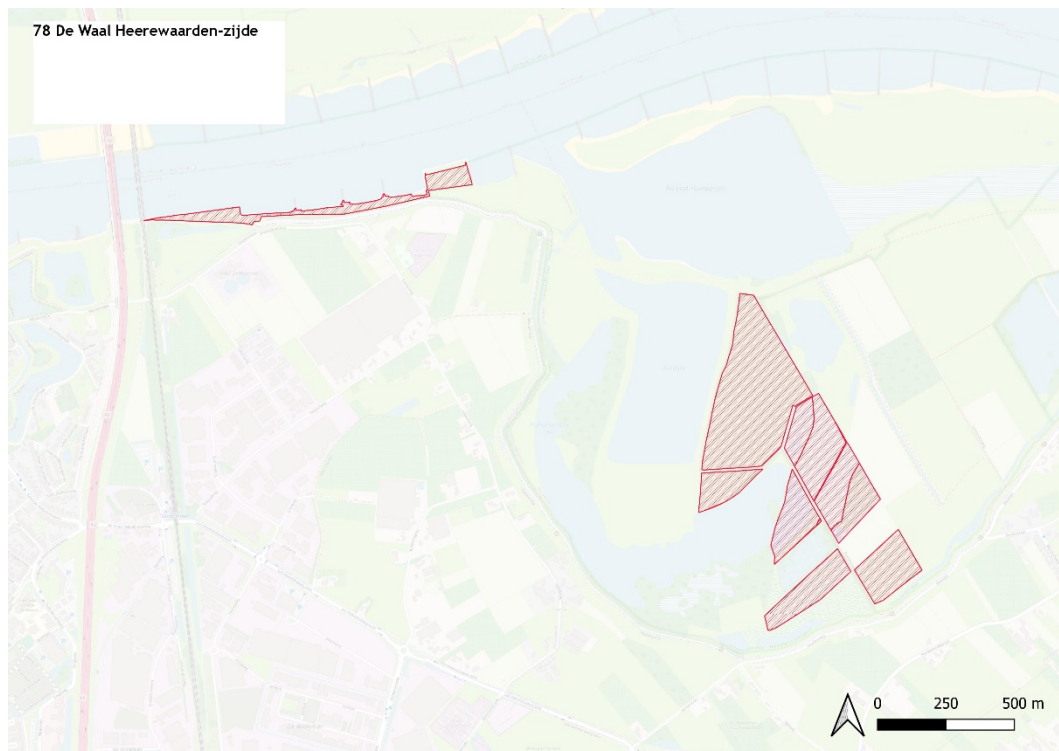
Tabel 13.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 77 De Waal Ophemert-zijde.
Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N01.03
Bergeend	1
Boomkruiper	1
Braamsluiper	1
Buizerd	1
Gekraagde Roodstaart	1
Grasmus	11
Graspieper	6
Grauwe Gans	5
Grauwe Vliegenvanger	1
Kleine Plevier	2
Kneu	3
Krakeend	1
Nijlgans	4
Oeverwaluw	12
Putter	1
Roodborsttapuit	4
Scholkster	3
Veldleeuwerik	2

14 De Waal Heerewaarden-zijde

14.1 Gebiedsbeschrijving

De gekarteerde objecten (39,0 ha in totaal) liggen langs de Waal en in de Hurwenense Uiterwaard. Het grootste object maakt deel uit van het natuurgebied de Kil van Hurwenen en bestaat uit een mix van vochtig wilgenbos, moeras en vochtige ruigtes. Het kleinere object ligt direct langs de rivier en omvat ruig grasland op de zomerkade.

Figuur 14.1. Ligging van het inventarisatiegebied 78 De Waal Heerewaarden-zijde.

Tabel 14.1. Geïnventariseerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 78 De Waal Heerewaarden-zijde.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N01.03	Rivier en moeraslandschap	3,6
N05.04	Dynamisch moeras	8,1
N12.04	Zilt en overstromingsgrasland	10,7
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	16,7
<i>Totaal</i>		<i>39,0</i>

14.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventariseerd terrein 39,0 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster is niet berekend. De tellingen werden gecombineerd met nabij gelegen telgebieden van andere telprojecten.

14.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 78 De Waal Heerewaarden werden in totaal 22 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 94 territoria (tabel 14.3). Bosrietzanger, Grauwe Gans en Grasmus waren de talrijkste soorten. De overige broedvogels waren een mix van moeras- en struweelsoorten, zoals Blauwborst, Braamsluiper, Nachtegaal en Sprinkhaanzanger.

In beheertype N01.03 (Rivier en moeraslandschap) werden drie kwalificerende soorten vastgesteld: Bosrietzanger (4), Grasmus (4) en Graspieper (1) en in N05.04 (Dynamisch moeras) één: Blauwborst (1). In N12.04 (Zilt en overstromingslandschap) werd eveneens één kwalificerende soort vastgesteld: Graspieper (1) en in N14.01 (Rivier- en beekbegeleidend bos) twee: Blauwborst (3) en Nachtegaal (1).

Tabel 14.2. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 78 De Waal Heerewaarden-zijde. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N01.03	N05.04	N12.04	N14.01
Blauwborst		1	2	3
Bosrietzanger	4		4	8
Braamsluiper				4
Cetti's Zanger			1	1
Dodaars			1	
Gekraagde Roodstaart				3
Grasmus	4		2	10
Graspieper	1		1	3
Grauwe Gans			11	7
Groenling				2
Grote Bonte Specht				1
Havik				1
Kneu				2
Koekoek				1
Krakeend		1		
Matkop				1
Nachtegaal				1
Nijlgans			1	
Putter				1
Sprinkhaanzanger			1	1
Staartmees				1
Zanglijster			1	3

Impressie Waal Heerewaarden-zijde ten oosten van Zaltbommel 10 april 2025. Fotograaf: Vincent de Boer.

15 De Waal beneden Zaltbommel

15.1 Gebiedsbeschrijving

Het gaat om een object ten noorden van de Waal in de Crobsche Waard en een ten zuiden in de Breemwaard. Het object in de Crobsche Waard bestaat uit moerasbos in en langs een uiterwaardenplas. Het object in de Breemwaard bij Nieuwaaal omvat een moerassige laagte met lisdodde, riet en wilgenopslag aan de voet van de Waaldijk.

Figuur 15.1. Ligging van het inventarisatiegebied 79 De Waal beneden Zaltbommel.

Tabel 15.1. Geïnventarieerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 79 De Waal beneden Zaltbommel.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N05.04	Dynamisch moeras	2,9
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	17,8
N16.04	Vochtig bos met productie	0,7
<i>Totaal</i>		<i>21,3</i>

15.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventarieerd terrein 21,3 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster is niet berekend. De tellingen werden gecombineerd met nabij gelegen telgebieden van andere telprojecten.

15.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 79 De Waal beneden Zaltbommel zijn in totaal 35 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 373 territoria (tabel 15.3). In beheertype N05.04

(Dynamisch moeras) werden twee kwalificerende soorten vastgesteld: Blauwborst (2) en Rietzanger (1) en in N16.04 (Vochtig bos met productie) ook twee: Boomkruiper (3) en Grote Bonte Specht (1).

Tabel 15.3. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 79 De Waal beneden Zaltbommel. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N05.04	N14.01	N16.04
Aalscholver		148	
Blauwborst	2		
Blauwe Reiger		49	
Boomkruiper		9	3
Bosrietzanger	3	7	1
Braamsluiper		2	
Brandgans		5	
Buizerd		1	
Cetti's Zanger	1	3	1
Fuut		6	
Gekraagde Roodstaart		1	
Grasmus	3	16	
Grauwe Gans	2	19	
Grauwe Vliegenvanger		4	
Groene Specht		1	
Groenling	1	4	
Grote Bonte Specht		3	1
Grote Canadese Gans		5	
Grote Lijster		1	
IJsvogel		1	
Kleine Plevier		1	
Knobbelzwaan			1
Koekoek	1	1	
Krakeend		7	
Kuifeend		5	
Lepelaar		27	
Matkop		1	
Nijlgans		2	
Putter		3	
Rietzanger	1		
Roodborsttapuit		1	
Sperwer		1	
Spotvogel		6	
Staartmees		3	
Zanglijster		9	

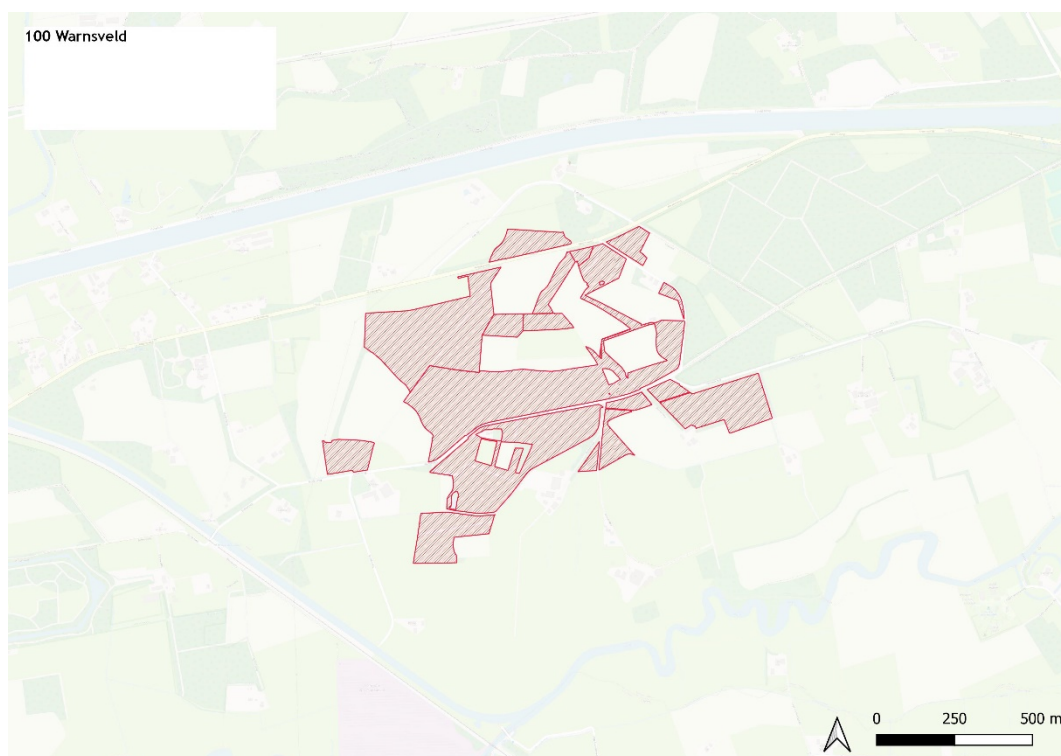

Aalscholverkolonie in de Crobsche Waard, Waal beneden Zaltbommel 29 april 2025. Fotograaf: Jelle Abma.

16 Warnsveld

16.1 Gebiedsbeschrijving

Dit telgebied van 47,0 hectare bos hoorde oorspronkelijk tot het westelijk deel van het landgoed 't Nijenhuis en ligt in de driehoek van Almen, Warnsveld en Eefde. Het wordt doorsneden door een tweetal openbare verharde wegen. Een aantal wandelpaden zijn afgesloten om kleine rustgebieden voor het wild te creëren. In het centrale deel van het telgebied en direct rondom liggen intensief gebruikte akkers (voornamelijk aardappel en mais) en raaigraslanden. Langs de Keyenbeltsweg daarentegen bevindt zich een bloemrijk hooiland en ten behoeve van de jacht zijn een aantal kruidenakkers aangelegd. Het bos zelf bestaat vooral uit opgaand gemengd loof-en naaldhout, met Douglasspar, zomereik en beuk als dominante soorten, vaak met een onderetage van struiken en natuurlijke bosopslag. Langs de Binnenweg vinden we een statige oude beukenlaan.

Figuur 16.1. Ligging van het inventarisatiegebied 100 Warnsveld.

Tabel 16.1. Geïntervieweerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 100 Warnsveld.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N15.02	Dennen eiken en beukenbos	35,0
N16.03	Droog bos met productie	12,1
Totaal		47,0

16.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïntervieweerd terrein 47,0 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster bedroeg 22 minuten per hectare wat hoog is voor een bosrijk gebied.

16.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 100 Warnsveld werden in totaal 15 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 59 territoria (tabel 16.3), waaronder Buizerd (twee paar, beiden succesvol gebroed), Sperwer (één paar ook succesvol), Zwarte Specht (1), Middelste Bonte Specht (1), Vuurgoudhaan (6) en appelvink (7). De Grote Bonte Specht bleek met 13 territoria de meest talrijke soort van de tellijst. In de directe omgeving van het telgebied broedde één paar Steenuilen en één paar Raaf (in hoogspanningsmast).

In beheertype N15.02 (Dennen-, eiken- en beukenbos) werden zes kwalificerende soorten vastgesteld (Tabel 16.3) en in N16.03 (Droog bos met productie) drie: Appelvink (1), Boomklever (1) en Vuurgoudhaan (1).

Tabel 16.3. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 100 Warnsveld. Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N15.02	N16.03
Appelvink	6	1
Boomklever	6	1
Boomkruiper	5	2
Buizerd	1	1
Goudvink	2	
Groene Specht	1	
Grote Bonte Specht	10	3
Grote Lijster	1	
Middelste Bonte Specht	1	
Putter	1	
Sperwer	1	
Staartmees	1	
Vuurgoudhaan	5	1
Zanglijster	7	1
Zwarte Specht	1	

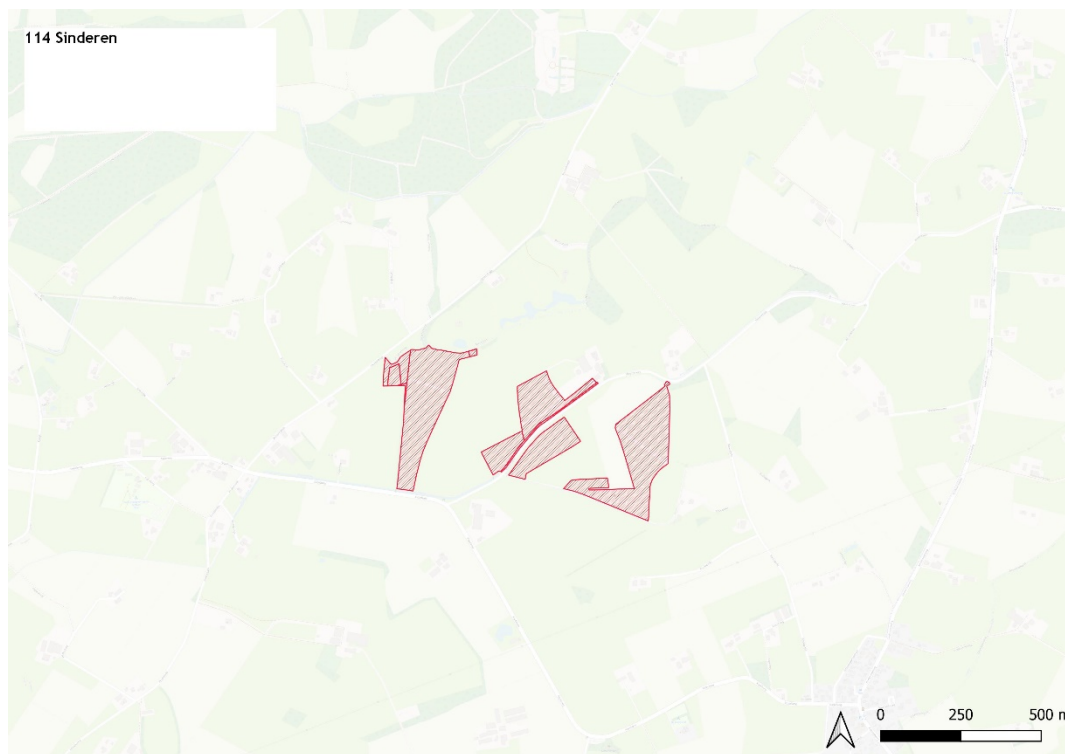

Impressie Warnsveld 2 april 2025. Fotograaf: Piet Schermerhorn.

17 Sinderen

17.1 Gebiedsbeschrijving

Dit inventarisatiegebied bestaat uit drie clusters van droog bos omringd door cultuurland, ten noordwesten van Sinderen.

Figuur 17.1. Ligging van het inventarisatiegebied 114 Sinderen.

Tabel 17.1. Geïnventarieerde oppervlaktes van de beheertypen in inventarisatiegebied 114 Sinderen.

Nummer	Beheertype	Oppervlakte (ha)
N16.03	Droog bos met productie	15,1
<i>Totaal</i>		<i>15,1</i>

17.2 Veldwerk

In het inventarisatiegebied bedroeg de totale oppervlakte geïnventarieerd terrein 15,1 ha. De onderzoekintensiteit in dit telcluster is niet berekend. De tellingen werden gecombineerd met nabij gelegen telgebieden van andere telprojecten.

17.3 Resultaten

In inventarisatiegebied 114 Sinderen werden in totaal 21 soorten van de SNL-lijst vastgesteld met in totaal 50 territoria (tabel 17.3). In het enige in het onderzoeksgebied voorkomende beheertype, N16.03 (Droog bos met productie), werden zeven kwalificerende soorten vastgesteld (tabel 17.3).

Tabel 17.3. Aantallen van broedvogelterritoria van SNL-soorten in inventarisatiegebied 114 . Grijs & vet=kwalificerende soort voor het betreffende beheertype.

Soortnaam	N16.03
Bonte Vliegenvanger	1
Boomklever	10
Boomkruiper	4
Boompieper	1
Buizerd	1
Geelgors	1
Gekraagde Roodstaart	4
Glanskop	1
Grasmus	1
Grauwe Vliegenvanger	4
Groene Specht	2
Groenling	2
Grote Bonte Specht	5
Kleine Bonte Specht	2
Matkop	1
Middelste Bonte Specht	1
Nijlgans	1
Putter	2
Wielewaal	1
Zanglijster	4
Zwarte Specht	1

Impressie van één van de terreinen bij Sinderen 24 juni 2025. Fotograaf: Jan Schoppers.

18 Literatuur

Vergeer J.W., Boele A., van Bruggen J. & van Turnhout C. 2023. Handleiding Sovon Broedvogelmonitoring: Broedvogel Monitoring Project en kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Bijlage 1 Lijst van te inventariseren soorten in 2025

Soortenlijst BMP-B en SNL, zonder nachtronde

Aalscholver	Grauwe Gors	Mandarijneend	Vuurgoudhaan
Appelvink	Grauwe Kiekendief	Matkop	Waterral
Baardman	Grauwe Klauwier	Middelste Bonte Specht	Watersnip
Bergeend	Grauwe Vliegenvanger	Middelste Zaagbek	Wespendief
Blauwborst	Groene Specht	Nachtegaal	Wielewaal
Blauwe Kiekendief	Groenling	Nijlgans	Wintertaling
Blauwe Reiger	Grote Bonte Specht	Noordse Stern	Woudaap
Bontbekplevier	Grote Gele Kwikstaart	Oeverzwaluw	Wulp
Bonte Vliegenvanger	Grote Karekiet	Ooievaar	Zanglijster
Boomklever	Grote Lijster	Ortolaan	Zilvermeeuw
Boomkruiper	Grote Mantelmeeuw	Paapje	Zomertaling
Boomleeuwerik	Grote Stern	Patrijs	Zomertortel
Boompieper	Grote Zilverreiger	Pijlstaart	Zwarte Specht
Boomvalk	Grutto	Porseleinhoen	Zwarte Stern
Bosrietzanger	Halsbandparkiet	Purperreiger	Zwarte Zwaan
Braamsluiper	Havik	Putter	Zwartkopmeeuw
Brandgans	Huiszwaluw	Raaf	
Bruine Kiekendief	IJsvogel	Rietzanger	
Buidelmees	Indische Gans	Roek	
Buizerd	Keep	Roerdomp	
Canadese Gans	Kemphaan	Roodborsttapuit	
Casarca	Kievit	Roodhalsfuut	
Cetti's zanger	Klapekster	Roodmus	
Dodaars	Klein Waterhoen	Rosse Stekelstaart	
Draaihals	Kleine Barmsijs	Rouwkwikstaart	
Duinpieper	Kleine Bonte Specht	Scholekster	
Dwergmeeuw	Kleine Mantelmeeuw	Sijs	
Dwergstern	Kleine Plevier	Slobeend	
Eider	Kleinst Waterhoen	Smient	
Engelse Kwikstaart	Kluut	Snor	
Europese Kanarie	Kneu	Soepgans	
Fluiter	Knobbelzwaan	Sperwer	
Fuut	Kokmeeuw	Spotvogel	
Geelgors	Kolgans	Sprinkhaanzanger	
Geelpootmeeuw	Korhoen	Staartmees	
Gekraagde Roodstaart	Kraanvogel	Stormmeeuw	
Gele Kwikstaart	Krakeend	Strandplevier	
Geoorde Fuut	Kramsvogel	Tafeleend	
Gierzwaluw	Krooneend	Tapuit	
Glanskop	Kruisbek	Torenvalk	
Goudplevier	Kuifeend	Tureluur	
Goudvink	Kwak	Turkse Tortel	
Grasmus	Kwartel	Veldleeuwerik	
Graspieper	Kwartelkoning	Velduil	
Grauwe Gans	Lepelaar	Visdief	

Bijlage 2 Soortkaarten inventarisatie 2025

Deze soortkaarten zijn opgenomen in afzonderlijke pdf-bestanden per inventarisatiegebied:

10	Gelderse Vallei-Zuid
18	Ermelo
42	Papen-, Gras- en Markendal
44	Stedelijk Arcadië
53	De Weteringen
54	De panden 2 tm 5
61	De Nederrijn-Meinerswijk
73	De Waal boven de Knodsenburg
74	De Waal Dodewaard-zijde*
75	De Waal Deest-zijde
77	De Waal Ophemert-zijde
78	De Waal Heerewaarden-zijde
79	De Waal beneden Zaltbommel
100	Warnsveld
114	Sinderen

Uit deze PDF zijn de stippenkaarten verwijderd. Voor aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met Sovon (info@sovon.nl).

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
024 7 410 410

info@sovon.nl
www.sovon.nl

Sovon Vogelonderzoek Nederland werkt met een ISO 9001 gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem, gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Dit rapport is met uiterste zorg door Sovon (en eventuele andere partijen) opgesteld. Sovon aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van gegevens van dit onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Sovon en/of opdrachtgever.